

Kéziratok, amelyek nem adatnak vissza ide küldendők: „MURAVIDÉK“ szerkesztősége Murska Sobota, Alexandrova c. 202. szám. Postatakarék számla száma 12980. Laptulajdonos: KÜHÁR ISTVÁN.

MURAVIDÉK

Politikai, gazdasági és társadalmi hetilap.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ára negyedévre belföldön 15 Dinár, külföldre 18 Din. Amerikába 20 Din. Hirdetési ár □ cm.-ként: szövegközt és nyílttér 1-50 Dinár, rendes 1.—Din., apróhirdetés 0-70 Din. és az illeték. Többszörinél engedmény.

VII. Évf.

Murska Sobota, 1928. november 11.

46. Szám.

Uj adók.

A tartományi autonomia drága mulatság. Még nem volt szerencsénk látni a maribori tartomány utolsó évi zárszámadását, de az 1929.-i költségvetési évre már látjuk felvonulni azokat a súlyos számadatokat, amelyek különféle címletű adótételek alakjában fogják megterhelni a már amúgy is éppen eléggé megdurasztott büdzsét.

November ötödikén ült össze a rendes ülészakra a tartománygyűlési tagok testülete s mindjárt az első ülésen megkezdte az 1929. évre szóló költségvetés tárgyalását. Ez az új költségvetés egész halom új adó emelésekkel akarja igen érzékenyen megterhelni a már különben is túlfeszített adózási lehetőségeket.

Nagyon természetes, hogy minket prekmurjeieket is nagyon érdekel a dolog. Pedig — jó órában legyen mondva, — a mi teherbíró képességünk a múlt esztendő óta semmit sem emelkedett. Amennyiben Prekmurje egy részében volt is egy kis jobb termés, — sajnos — a másik részében épen elegendő elemi csapás sújtotta a lakosságot, — tehát az adózókat, amit a tartomány gyűlés igen bölcsen tud, mert hiszen segílyt is utalt ki a károsultak részére. Már pedig aki segílyre szorul, az igen gyenge adóalany!

A folyó évre a tartományi költségvetés 14.800.000 Din. volt, — ezzel szemben a jövő költségvetési évre 25 és fél millió dinár van előirányozva, tehát felével több mint a múlt évi összeg, melyből a maribori tartomány minden lakójára negyven dinár jut szaporodásként.

Ennek a szaporulatnak a következő adópótlékok emelése folytán kell a törvényhatóság pénztárába begyűlni:

A sör, pálinka és spiritusz fogyasztási adója változatlanul megmarad. Annál inkább lesz azonban emelve a bor és must után esedékes pótdadó. A bor után szedett a törvényhatóság eddig 17 parát, a must után 12 parát literenként, a jövőben lesz bor után 50 para, a must után 30 para pótdadó.

POLITIKAI ÉLET.

Bukaresti politikai körökben az a hír járja, hogy a kisantant decemberben Beográdban gyűlést tart, amelyen az egyik főtétel a Habsburgoknak a a magyar trónra való vissza térése lesz. A jugoszláv külügyminiszter erről nem tud semmit.

Prágában meg Bukarestben ugylátszik sokat foglalkoznak a magyar király kérdéssel.

Olasz hivatalos kimutatók szerint a fasiszta organizációnak hét millió tagja van.

A német birodalmi kormány lépéseket tesz a kártalanítási tervezet módosítása — és a Rajna vidék kiűritésére vonatkozólag. A német kormány ezt a kivánságát a londoni, párisi, brüsszeli, római és tokiói német követek útján a nagyhatalmak kormányánál szóbelileg fogja bejelenteni.

A második rajnai zóna kiűritésére az előkészületek már megtörténtek s januárban ezeket a csapatokat már haza vezényelik. A harmadik zónát a jövő nyáron fogják kiűriteni.

Uj adó lesz az általános jövedelmi adóra kivetendő törvényhatósági pótdadó, amely kerek 50 százalék lesz, vagyis az általános jövedelmi adónak a fele. Itt persze lesznek kivételek is. Például azok az iparosok és kereskedők, akik négy segéderőnél kevesebbel dolgoznak, vagy azok, akik az új adótörvény alapján még ezen terhektől esetleg mentesítve lesznek.

Különös gonddal kezeli a jövő évi költségvetés a vendéglősöket és a szállodásokat. A 2000 főnyi lakosságot számláló helyeken reájuk az állami járulékok nemei után még 50 százalék pótdadót ró ki.

Külön pótdadó lesz még kivetve a vendéglői engedélyek adományozása után is. Új taksa lesz a zenés mulatságok után megállapítva, még pedig 300 Din., 150 Din. és 80 Din.-ban a hely nagysága szerint, t. i. város vagy falu helyen.

A villanyvilágítás megadóztatása alapján 2.300.000 dinárra számít a törvényhatóság.

A prágai lengyel főkonzul ellen egy ukrán diák merényletet követett el. A merénylő belopódzott a konzulátus épületébe, ahol a padlóra benzint öntött s azt meggyújtotta, azután kifutott. Az épület kapujában találkozott a konzullal, akire rálőtt, de nem találta el. A merénylőt elfogták. Azt vallotta, hogy a lengyel követet akarta megölni, de tévedett.

Lengyelországban Lemberg felszabadításának tizedik évfordulója alkalmából véres zavargások voltak, melyek ukrán és lengyel egyetemi hallgatók, meg a rendőrség között folytak le. Lembergben mintegy kétezer ukrán diák akart a nemzeti hősök szobra elé vonulni, hogy ott tüntessen s azt lerombolja. Ellenük viszont lengyel diákok vonultak fel. Volt revolver harc, melynek nyolcvan sebesültje lett. A lengyel diákok azután lerombolták az ukrán diák ott-hont. Az ukrán diákokat Zelevic ukrán képviselő vezette.

Reklámozások, hirdetések után, melyek ujságokban, könyvekben jelennek meg száz százalékos pótdadó lesz szedve.

Egyéb pótdadók még a vadászati bérletek után fizetendő 50 százalékos pótdadó, mely eddig 20 százalék volt, külföldre szállítandó munkások után 4 százalék, azután a nyilvános számadásra kötelezett részvénytársaságokra kivetett törvényhatósági pótdadók stb.

A tartományi hatóságnak pénzre, — még pedig sok pénzre van szüksége, mert olyan feladatok megoldása vár reá, melyeket pénz nélkül teljesíteni nem lehet. A lakosság tehetségéhez mérten meghozza az áldozatot azon reményben, hogy valamely alakban élvezni fogja a befektetett pénz adójának gyümölcsét. Ezt a tartományi hatóságnak üdvös intézkedések alakjában az adózó közönség javára garantálnia kell.

— Pr. M. —

A rendőrség sok ukrán diákot letartóztatott. Attól tartanak, hogy a diákok között a harcok újból kiindulnak. (Es is nagyon érdekes tiz éves évforduló!)

Németország kijelentette, hogy a jóvátételi bizottság tárgyalásának munkáját csak akkor ismeri el, ha teljesen független pénzügyi szakemberek fogják megállapítani Németország fizető képességét.

Az amerikai elnök választáson az eddigi jelek szerint Hoover fog győzni — Smith-el szemben. Hoover köztársasági, — Smith demokrata.

A magyar-román optáns per Rappalóban lesz, de báró Szerényi József magyar delegátus megbetegedése miatt november 15. ére lett elhalasztva.

A román kormány lemondása legközelebb megtörténik. A régens tanács felszólította a kormány elnökét Bratínut, hogy le kell mondania, mert ja számára megszabott idő már letelt. Így a Bratianu kormány kénytelen lemondani.

A román kormány le is mondott. A lemondás fő oka az, hogy Romániában szintén ünnepelni akarnak, még pedig Erdély bekebelezésének tizedik évfordulóját szándékozik ünnepelni a kormány. Csakhogy Romániában a paraszt néppárt szintén harcban áll a hatalommal. Már pedig nélkülük ünnepelni nem lehet, mert hiszen az erdélyi szavazóknak majdnem nyolcvan százaléka mellettük van.

Ennél fogva a régens tanács oly alakulatot szeretne, hogy az ünnepelésben minden párt részt vehessen.

Ugylátszik, a lefolyt tiz esztendő Romániában sem teremtett valami rózsás állapotokat, akár Csehszlovákiában!

A nagyhatalmak közvetítését kéri dr. Trumbics Ante volt jugoszláv külügyminiszter, jelenleg horvát képviselő a szerb-horvát megyezés érdekében. Dr. Trumbics most Párisban tárgyal a francia államférfiakkal, azután meg Londonba megy.

Persze úgy akar a megegyezés érdekében intervenálni, hogy az a horvátokra nézve kedvező legyen.

A szlovákok egyenjogúságot követelnek. Csehszlo-

vákia most ünnepelte 10 éves jubileumát annak, hogy köztársaság lett. Ugy látszik, hogy örömköz csak a cseheknek volt, míg a szlovákoknak a trombita szó más egyebeket juttatott eszükbe. A szlovák néppárt vezére, Hlinka ez alkalommal így ír: A cseh nemzetnek észre kell térnie, mert a csehek és szlovákok között jobb viszonyt kell teremteni s ha a szlovákok nemzeti követelése nem teljesülnek, akkor a viszony soha sem javulhat meg a két nép között. Ugyanez áll a vallás szabad gyakorlata terén is. A szlovák nemzetet nem lehet husszizmussal és pogánysággal traktálni. Hlinka azt is mondja, hogy a csehek tanulhatnának saját sorsukból, még inkább pedig a szlovák nép történetéből. (No lám! Szegény katolikus szlovákok 10 évi szeretkezés után mennyire — csehül vannak!)

A csehszlovák kormány a kommunista párt két lapját a Lude Pravot és a Lude Vecserniket betiltotta, mert a köztársaság tíz éves jubileumának megünnepelése ellen tiltakoztak.

Politikai szemle.

Őfelségeik: a Király és a Királyné november harmadikán tizenhat óra husz perckor a simpon expresse elutaztak Párisba. A Felsőház kíséretében van Hadzsics udvarhölgy és Dimitrijevic Aca udvari marsall. A királyi pár teljes inkognitóban utazik s előre láthatólag egy hétig maradnak Párisban.

Elutazása előtt a király ukázt irt alá, melyben a királyi hatalmat a kormányra ruházza át, mindaddig, míg Ő az országból távol lesz.

A politikai életben a legutóbb lefolyt héten nevezetesebb fordulat nem történt. Szavcsics Milos akciója szünetel, semmi fontosabb eredményt el nem ért, sőt Zágreből értésére is adták, hogy velük, — a horvát pártvezérekkel ne is foglalkozzék.

Mint érdekes parlamenti eseményt jegyezzük fel november hó elsejével, hogy a parlament pénztára nem fizette ki a paraszt-demokrata koalíció képviselőinek november havi napidijait. A pénztáros az elnökhöz utasította a jelentkező képviselőket, de az elnökhöz senki sem fordult. Különben az új elnök kijelentette, hogy napidiját senki sem kapja meg, aki nem jár az ülésekre, legyen bárki is az. Ezenkívül még az is hallatszik, hogy a távollevő képviselőktől még az ingyenes vasuti utazás kedvezményét is megvonja.

Kormány körökben nagy fel-tűnést okozott dr. Nedeljkovic Milorádnak, a postatakarékpénztár vezérigazgatójának a „Vreme” című lapban megjelent cikke, melyben igen élesen támadja a horvátokat s a horvátoktól való elszakadást követeli. A kormányban levő két horvát képviselőt Angyelinovics Grga építésügyi és Barics Sztepan szociálpolitikai minisztert igen kellemetlenül érintette ez a dolgot s azonnal követelték Korosec miniszterelnöktől és Kujundzsics Bogoljub postaügyi minisztertől, hogy a vezérigazgatót azonnal fügesszék fel, mert állami tisztviselő ilyen politikai cikket nem írhat. A minisztertanács valószínűleg eleget tesz Angyelinovics miniszter követelésének.

A nemzetgyűlés november ötödikén megkezdette rendes ülés-

szakát, melyre királyi ukázzal lett összehívva. A parlament első dolga lesz a költségvetés letárgyalása s azután lehet majd szó a kormány rekonstrukciójáról.

Arra való tekintettel, hogy a Király is elutazott az országból, egyelőre semmiféle politikai változásra számítani nem lehet. Minden valószínűség szerint a kormány még ez év végéig helyén fog maradni.

A miniszterelnök a legutóbbi napokban sorra tanácskozásokat folytatott az egyes pártvezérekkel s meghallgatta a pártok kívánságaira vonatkozó előterjesztéseket.

A demokrata párt vezére Dávidovics Ljuba a demokrata miniszterekkel folytatott konferenciát, melyen a párt többi vezető emberei is részt vettek. Ezen a tanácskozáson Dávidovics felszólította a demokrata párt minisztereit, hogy a paraszt-demokrata párttal szemben folytatandó politikára nézve foglaljanak állást.

Hervadáskor...

Busan int már minden felől a fatető lombja
Siratja a boldogságát a dalos pacsirta.
Erdő, mező készülődik hideg, fagyos télre
Hervadásnak indul minden, természet ölében.

Oda lent ja folyó partját elmerengve járom.

Szerte rézek a határon a nagy pusztaságon.

Letekintek a folyónak kristályos vizére,
Ő is folyton azt sutogja, ő de árva élet.

Hideg szelek fujdogálnak ezen a vidéken,
Reményeim tova szállnak, a nagy semmiségen.

De azért mindig remélem, hogy majd vissza térhet...

Lesz újból egy szebb, boldogabb, ő, de boldog élet!

KÖNYE DEZSŐ.

Miért is néztem én bele?

Miért is néztem én bele
Babonás két szemedbe?!
Azóta de elkerül az álom,
Nincsen nyugtom sehol a világon.

Ha látok kéklő eget
Mintha látván a szemedet,
Mely mosolyog napsugár fényében
És ragyog mint a csillag az égen.

A madár dalolása,
A szellő sutogása
Hangodat fülemben muzsikálja
S behó táncot jár a szívem rája.

Mi csak szép, kedves, drága
És van egy csepp varázsa
Mindaz Rólad mesélget énnekem
Fényes nappal s álmatlan éjjeleken.

JUVENTUS.

HIREK.

— Betörés. Özv. Faschinger Viktorné M. Sobotán a kamrájába 3—4-én éjjel kézi villany lámpa világítása mellett álkulccsal behatoltak, onnan több ágytakarót, pokrócot, szőnyeget, nagykendőt, fehérneműt elemeltek. A kár meghaladja a négyezer dinárt.

— Baleset. A radkersburg—m. sobotai uton motorkerékpár érkezett Gederovci községbe, ahol az nagyon meglassította menetsebességét, mégis egy 5—6 éves ödöngő gyermek valahogyan a kerekek alá került és súlyos zúzódásokat szenvedett. A motorbiciklis a gyermeket a radkersburgi kórházba szállította.

— Esküvő. Bács Rezső helybeli vendéglős Lajos nevű derék fia 7-én délben tartotta esküvőjét Kozic Irénkével. Sok boldogságot kívánunk.

GÁLOSSY JÓZSEF:

Az eluszott vagyon.

Szép két tagban álló kilencven hold birtok volt az öreg Letenyeyi Gábor vagyona, mely ott feküdt a Kerka-mente egyik falujának határában.

Az öreg Letenyey meghalt, fia Árpád lett az örökös. Jóra való, derék legény volt, megbecsülte özvegyen maradt édesanyját s jól bánt a náluk szolgáló cselédekkel is.

Nagyon szeretett kint lenni a határban, dolgozott ő is, mert apja így nevelte. Munka közben sokszor el-el-mélázott a tájon, a hosszú sor nyárfán, a ringó kalásztengeren s a vadvirágos réteken.

Közel volt a bükkös-erdő, onnan sajátos, édes bugása hellatszott a vadgalambnak, mely ott fészket rakott a párjával. Olyan szép volt ott kint a határban minden, de Árpád valamire, még szebbre gondolt... Otthon a gyömolcserdő háztáj s midőn annak árnyvédte padjain ebédutáni pihenést

keres, — ha nem kellene olyan egy-
dül lenni...

Este vacsoránál sem a vacsorára gondolt: a gondolatai egészen mást idéztek fel s a szívében édes melegség ömlött szerte e gondolatok után.

— Édesanyám — szólt — olyan sok dolga van magának, hogy sohasem pihenhet egy kicsit?

— Sok bizony, fiam.

— Hát a cseléddel tétesse meg egy részét.

— Neki is elég az amit tesz. De hát nem szoktál erre gondolni, fiam.

— Sokszor gondolok arra édesanyám, hogy segítség kellene magának...

— Hát, ha éppen volna...

— Lesz édesanyám: megház-sodok.

Az anya gondolkodott.

— Nem lenne rossz. Kapnál magadhoz illőt. Van is talán valaki...

— Ugy érti édesanyám, hogy akit elvennék feleségül?

— Ugy értem édes fiam.

— Van egy, nem messze a faluban; annak az egynek oda adnám a szabadságomat,

Az anya sietve kérdezte:

— Fiam, mond, ki az, hadd tudjam én is.

— Megmondom. Pedig lehet, hogy nem tetszik édesanyámnak. Azt a leányt tudnám szeretni, aki az ősszel jött haza Pestről...

Az anya arcán valami, féltéssel vegyült komor vonás volt észrevehető. A fia szemébe nézett sokáig, mialatt az félve, újra és újra azt a leányt látta gondolataiban és annak a csábító, csengő hangját vélte hallani.

— Fiam, fiam — szólt keserűen — olyan vagy te is, mint általában s mai fiatalok: nem jó, gondos, házas feleség kell neked, nem a keresetlen egyszerűségben nevelt falusi lány — aki képes vállain viselni a gazdálkodás fél terhét, a konyhakert a ház teljes rendben tartását — hanem a pesti divathóbortnak hódolsz te is, a nagyváros kilökte »hölgyet« akard házadba vagyon felemésztőnek!

— Édesanyám, ne ítéljen: az a lány gondos és szerény.

— De szegény! Szerény azonban nem, azt hiába mondd!

— Édesanyám, hiszen maga nem ismeri.

— Nem is akarom jobban megismerni!

— De én boldog szeretnék lenni. Erőltetett házasságnak pedig nem szokott jó vége lenni — ha úgy gondolná édesanyám, hogy maga választja meg jövődöbelimet.

— Nem én választom meg, de te úgy válaszsd meg, hogy a »pesti lány« nem lakik velem egy fedél alatt!

Árpád elhallgatott, fejét szomorúan lehajtotta és eltávozott a gazdasági épületek felé.

* * *

Az ősz hullatta a faleveleket és Árpád mélabusan tündődött el a Kerka-menti táj hervadásán... Olyan nagyon fájt a szíve, a lemondással nem tudott kibékülni. Ugy érezte, hogy az őszi szellő egy borzasztó sóhajtás, az őszi harmat csillogása a sága levélen tenger könny s a nagy őszi csendesség egy megkezdett élet néma egyhangúsága, mely mind az ő boldogtalanságát kesergi. (Polyt. köv.)

— Pótlás. Mult számunkban „Uj telefon vonal“ cím alatt közöltük azok névsorát, kik a telefon bevezetésének céljára önként adakoztak. Ezt a névsort kiegészítjük illetve helyesbítjük a következőkkel: Balazsics István vendéglős 100 D., Tivadar István vendéglős pedig 60 Dinárt adományoztak a fent jelzett célra. Mindkét adományozó turniscei.

— Podružnica »Kola jugoslovenskih sester« v Murški Soboti priredi v soboto, dne 10. nov. t. l. ob 20 uri v dvorani hotels Dobray „Martinov večer“ z občirnim sporedom. Sodelujejo gostje iz Ljubljane, Maribora, Ljutomera in domačini. K obilni udeležbi vabi Odbor.

ZA KOPANJE TÜDI V ZIMI

ma priloznost vsakši v novom Slatinskem domu v Radenci. Tü je prav prijetno vrejeno

zimsko kopališče.

Vse je v ednoj zidini: sobe za goste, družabna i igralna soba štira slüži obednim tüdi kak čakalnica (v toj je radio, klavir, biljar i. t. d.) poleg so pa kopeli. Vsi prostori so prijetno segrevani z zračnov i centralnov körjavov. Kopeli so odprete vsaki den od 8 zajtra do 7 zvečer.

— A szlavecsi evang. templom felszentelése. Nagy és ritka ünnepsége volt okt. 28.-án a szlavecsi evang. híveknek, de az egész prekmurjei evang. közösségnek is. T. i. e napon szentelte fel Dr. Popp Fülöp püspöki adm. az új templomot. A püspöki adm. 27.-én érkezett Zágrebből Murška Sobotába, részt vett az akkor tartott lelkes értekezleten és másnap reggel 9 órakor indult el autón Szlavecsére a prekm. ev. lelkészek és több számottevő murszakai és vidéki evang. hívő kíséretében. Őt tele autó robogott Szlavecs felé, ahová a falvakból a gyalogjárók százai siettek. Kb. fél 10 órakor érkeztek az autók a szlavecsi határba, ahol a hatalmas diszkapun a szokásos üdvözlés köszöntötte a vendégeket, az egyházfőt pedig egy fehér ruhás lány üdvözölte. Nem messze egy másik diszkapunál tüzoltó lovasbanderium s fehér ruhás lányok fogadták a vendégeket aztán következett a környékbéli tüzoltóság hosszú sorfala majd a tüzoltóság zenekara játszott s végre a menet megérkezett az új templom elé, ahol gyönyörűen díszített díszkapuk alatt több ezernyi sokaság szorongott. A gyüleket nevében Pojbics kántortanító üdvözölte az érkezőket. 10 órakor megkezdődött a kívül-belül szépen díszített templom felszentelése: a helybeli énekharang éneke, után templomkulcsok átadása, templomfelújítás. Kovács esp. imája után Dr. Popp püsp. adm. a két legfiatalabb lelkész kíséretében az oltár elé ment és az apostoli ihlett-

séggel megáldott főpap lélekemelő beszéddel avatta fel a templomot, majd a két lelkész kíséretében a kintrekeft sokasághoz ment és ott is prédikált, őt követték Gritsch (vasdobrai l.) német, Hári l. vend, Skalics l. magyar prédikációval. A vasdobrai férfikar és a murszakai ev. vegyeskar működtek közre szép énekekkel. Bent is ezalatt tovább folyt az ünnepély. Goschenboffer (regedei) l. német; Siftár, Luthár, Godina lelkészek pedig vend ünnepi beszédet mondtak. Közreműködtek: Kovácsné (helyb. l. neje) német, Pojbics Margit magyar, a sztrukoci 30 tagu férfikar magyar, a vasdobrai férfikar német és a gyülekezet vend egyházi énekekkel. Dr. Popp püsp. adm. egy 54 éves házaspárt esketett. Aztán következett urvacsoza, keresztelezés, egyházkelés, amit Darvas, Heiner és Hári lelkészek végeztek. Az ünnepélyt, amely d. u. 2 órakor ért véget, gyülekezeti közének fejezte be. Az iskolában ntána közebéd volt, amelyen mintegy 60 személy vett részt. A jó hangulatot a sok szép felkőszöntő és a sztrukoci zenekar csak fokozta. A vendégek 5 óra után szeltek el, míg a falu népe tovább is vigan mulatott. Ilyen ünnepséget Szlavecs eddig biztos nem igen látott, mint most az új templom, a prekmurjei evang. közösség e nyugati végvárának felszentelésekor. Isten áldása legyen rajta.

— A király és a pásztorfiuk. A király délszerbiai utazása közben Bitolj környékén vadászott. A vadászat közben a szabadban ebédelt kíséretével. Az ebéd folyamán igen meghatóan kedves jelenet játszódott le, melynek szereplői a király és négy pásztorfiucska voltak. A király s társaságának ebédelését sóvárogva nézték a 8—10 éves fiúk. Nem zavarta el őket senki sem, azért lassan, lassan közelebb merészkedtek. Ebéd végétével a király magához hívatta a kis fiukat s megvendégelte őket is. A pásztorfiuk persze nem is sejtették, hogy a király vendégei ők most s azért a hozzájuk intézett kérdésekre elég bátran feleltek. Husz percnyi társalgás után a király megajándékozta a gyerekeket, adott nekik egy új ezres bankót, hogy osszák el igazságosan egymás között. A király látta, hogy a fiúk efelett tanácskoznak és ezért még száz dinár jutalmat tűzött ki annak, aki legelőbb megoldja a kérdést. Végre az egyik kisütölte, hogy egynek-egynek — »Po dvadeset i pet banke« jár »Gospodine«. — Ez a fiu megkapta a száz dinárt. Azután még jelentette a feltett kérdésre, hogy ő már a harmadik osztályba jár s azért tudta kiszámítani a feladványt. A pásztorfiuk legott boldogan szaladtak haza a faluba. A király aznap még egy gyermekülő helyet s egy kolostor látogatott meg s este kilenc órakor kíséretével ő is haza tért. Még mesének is szép volna!

— Halottak ünnepén a zágrebi Mirogoj temetőben egész nap óriási tömeg vonult el Radics István-, Radics Pavle- és Baszaricsek Gyuró sirja előtt. Az

árkádokat, hol a koporsók vannak, feketével vonták be s a sírhelyek előtt diszruhás parasztok és egyetemi hallgatók álltak őrséget. A sírokat tövis kvszoru díszítette. Tizenegy órakor mentek a sírhoz a horvát parasztpárt összes képviselői s némán öt percig állottak azok előtt, melyeket megkoszorúztak. A képviselők azután Radics Antalnak — Radics István bátyjának, az első parasztpárti vezérnek s a zágrebi uccai zavargások három áldozatának sírját keresték fel. Délután sok egyesület és dalárda látogatta őket.

— A csendőr agyonlötte egy lövéssel a társát s még egy legényt is. A dárdai vásáron Weber János vásárfiát akart venni. Az alkunál erőszakoskodott s az árut ingyen akarta elvinni. Az árus egy csendőr közbenjárását kérte, aki Webelt a község házára akarta kísélni. Webel egy ideig engedelmes volt, de aztán szembeszállott a csendőrrel s botjával fejbevágta. Erre egy második csendőr is segítségre jött s az erőszakoskodó Webel János péksegéd a két csendőr közé került, kik közül a hátul álló Webel kezét akarta lefogni, az első pedig támadás ellen fegyverét használta és löni kényszerült. A csendőrt letartóztatták s megindították vizsgálatot.

— Gyászünnepet tartottak a beográdi magyarok és osztrákok Mindenszentek napján a a beográdi temetőben az elesett magyar és osztrák hősök sírjánál. A magyar és osztrák kolonia tagjai nagy számmal jelentek meg, élükön báró Fouter Pál magyar és Iloenics osztrák követtel.

— A tudós gyóntató pap. Párisban van egy francia abbé. Ez a tudós pap tizenhét európai nyelven beszél s gyóntat. Most megtanulta a süket-némák beszédét azokat is gyóntatja. Ő az egyedüli francia pap, ki süket-némákat is gyóntat.

— Kanadában Alberta tartományban több nagy díj volt kitűzve a legszebb lábonálló gabona termésre. Az első díjat Csávossy József báró magyar farmer a második díjat egy svéd farmer, a harmadikat egy Egyesült Államokbeli, a negyediket egy angliai földbirtokos kapta.

— Mexikóban megkezdtek az elnökké megválasztott Obregon tábornok gyilkosainak bűnpörét, kit annak idején agyonlöttek egy ebéd alkalmával. A vádlottak padján a gyilkos: Jose Torres és Constantia apáca nővér ülnek.

— Magyar ember kitüntetése. Ófelsége a király Grol Milán közoktatásügyi miniszter előterjesztésére Dr. Havas Emil szubotikai ügyvédet és publicistát a Szent Száva-rend negyedik osztályával tüntette ki. Havas Emil

K I N O

v MURSKI SOBOTI

V NEDELJO 11. novembra
popoldne ob 3, zvečer ob 8 uri

Tvrđjava mrtvih

VSTOPNINA: I. prostor 12 D.,
II. prostor 8 D., III. prostor 5 D.

Akumulátorokat töltesre
elfogad.

Lastnik kina
GUSTAV DITTRICH.

magas kitüntetése az összes jugoszláviai magyarság körében osztatlan örömet keltett.

— Elgázolta az autó a forgalmi rendőrt. Zágrebben a legforgalmasabb Ilica utcán, kit halálos sérülésével a mentők a kórházba szállítottak.

— Németországban, a Rajna-Westfáliai bánya vidéken a nehéz ipari munkások és munka adók között kitört a bérharc. Ezért most egy negyed millió munkást kizártak a munkából. A gyártelepeken csak a szivattyúk és az olvasztókemencék mellett dolgoznak míg a kemencékben a tűz ki nem alszik. Gazdasági körökben lehetetlennek tartják, hogy a munkás kizárás hosszabb ideig tartson, mert az beláthatatlan súlyos következményekkel járna. A munkás kizárást a bánya ipar is súlyosan érzi.

— Diákzavargások a pécsi egyetemen. A budapesti és a debreceni egyetemi diákzavargások Pécsre is kihatottak. Az erélyes rektor azonban az egyetemet a zavargó diákok előtt bezáratta.

— A Népszövetség új palotájának építése Genfben huszonkétmillió svájci frankba fog kerülni. A tervezéssel őt építés van megbizva, köztük Vágó József magyar építész is. Az építészek elfogadták Vágó József javaslatait és a tervrajzát.

— A csuprijai törvényszék halálra ítélte Mihajlovics Ilia földműves legényt és a szeretőjét, mert ennek a férjét közösen megölték. Most kegyelmet kaptak a királytól s büntetésük husz évi fegyházra lett átváltoztatva.

TORMA.

Akkor biztos . . .

A faluban meghalt egy fiatal ember, akit a falu orvosa gyógyított.

A fiu arcán még a halál után is megmaradt egy kis szín s azért megkérdezték az orvost, hogy biztos-e a halál, eltemethető-e a halott?

»Na, kérem egész biztosan tudom, hiszen én gyógykezelttem; tehát egész biztosan meghalt! Válaszolt az orvos.

Első a pénz.

Egy arab a fiával utazott a sivatagban. Egyszer csak megtámadja őket egy tigris s az apát elragadja.

A fiu nem késlekedik, lekapja a puskáját s a vadra céloz.

Az apa ezt észre vette s így kiáltott a fiának:

»Ne lő rá, mert a bőrét kilyukasztod s akkor nem kapsz érte semmit sem!«

Orvosi előadás.

A professzor a heptikáról tart előadást:

»Ez a betegség fiatalabb korban igen veszélyes. Az öregeknél azonban halálukig is eltart!

KÖZGAZDASÁG.

Jugoszlávia és Magyarország között közvetlen tárgyalások indultak meg a vasuti tarifa kérdésében. A tarifa bizottság Susákon tárgyal s a bizottságban Jugoszlávia, Olaszország és Magyarország közlekedésügyi miniszteriumainak és vasutigazgatóságának kiküldöttei foglalnak helyet. Eddig vitás kérdéseket tárgyaltak. További tanácskozásokon a jugoszláv—magyar közvetlen tarifa tárgyalások megindításának lehetőségéről lesz szó. A megbeszélések a legjobb irányban haladnak s kilátás van rá, hogy a közvetlen tárgyalások Jugoszlávia és Magyarország között legközelebb megindulnak.

Uj fűtő anyag motorok hajtására. Guth Béla magyar mérnök tíz évi kísérletezésének eredményeképpen egy új fűtő anyagot talált fel, melyet oksilikvit-nek nevezett el. — Az új anyagnak főalkató része cseppfolyós levegő, azután kék gáz, etan, metan, argon és metargon mind cseppfolyós állapotban. Ez az anyag husz fok Celsiusig melegítve nyolcszázszor nagyobb térfogatot igényel s negyvenszer nagyobb energiát fejt ki, vagyis negyvenszer nagyobb erővel terjeszkedik ki, mint a benzin. Az Oksilikvitet a Saharán közlekedő autómobilok motorjai fogják hasz-

nálni. Amerikában szintén óriási érdeklődést keltett ezen új fajta fűtő anyag, melynek a léghajózásnál lesz nagy feladata és jövője.

A szélturbina. Szél turbinával már régen kísérleteznek az emberek. Egri József, topolai bognár mester egy igen célszerű szélturbinát szerkesztett. Ő már harminc év óta kísérletezik a szélturbinával s amit most szerkesztett, azt még az amerikai szakkörök is az eddig szerkesztettek között a legjobbnak ismerték el. Legnagyobb előnye az, hogy habár a szél hajtja, még sincs kitéve az időjárás viszonyosságainak. A legkisebb szelet is jól tudja felhasználni s elmés szerkezete révén annak erejét megsokszorozni. Egri József a házak között is tűnően működtette turbináját, szabad téren pedig még jobban használható. Ennek a turbinának a mezőgazdaságban lesz nagy haszna, mert pótolni fogja a villany, benzin és gőz motorral felszerelt eke hajtó erejét. Széllel lehet a földet művelni. Egri József felhívja a gazdaközöniséget, hogy tekintsék meg turbináját Topolán. A szélturbina igen olcsó, további működése nem kerül semmibe, erő kifejtése nagy, alkalmas örlésre és darálásra. A turbináért nem kér a bognár-mester semmi ellenszolgáltatást, csak annyit kell fizetni, amennyibe az elállításához szükséges anyag kerül.

A monopol igazgatóság a svéd gyufa tröszttel kölcsön-szerződést kötött, melynek alapján a stockholmi tröszt huszonkét millió dollárt — azaz egy és egy negyed milliárd dinárt — ad kölcsön a monopol igazgatóságnak. Ezt az összeget harminc év alatt kell visszafizetni hat és egy negyed százalékos kamatozás mellett. A kölcsön árfolyama 90 százalék. Ennek a kölcsönnek csaknem egész összegét az állam függő adósságának rendezésére fogják fordítani s azért ez a kölcsön az állam pénzügyi és gazdasági helyzetére nagy hatása. A kölcsöntadó svéd-amerikai tröszt is igen jól jár. Minden skatulya gyufánál nyer legalább 15 parát s ha 200 millió skatulya gyufát veszünk évenként, a haszon 30 millió dinár. Az állam pedig fizet 78 millió dinár kamatot évenként, így aztán mégis csak meg fogja haladni a tíz százalékot. Magától értetődik, hogy a gyufagyárak a tröszt kezelése alá jutnak, több gyufa gyárat létesíteni nem szabad, de a munkások a gyárakban csakis jugoszláv állambelieknek lehet. A monopol igazgatóság úgy véli, hogy a mai nyomasztó helyzetben még elég kedvező eredményt ért el.

SPORT.

A magyar határon kellemetlen kalandja volt a jugoszláv válogatott futbal játékos csapatnak. A csapat Prágából volt hazatérőben s Magyarországon át akart haza utazni. A csapatnak azonban vizuma nem volt és így érkezett el Szobra. Itt a magyar határon azonban egy határ rendőrségi tiszt elé kerültek, ki maga is sport ember lévén, a csapatot előzékenyen Budapestre irányította, ahol utólag a külügyminiszterim ellátta őket a szükséges iratokkal. Itt meg még az a kellemetlenség érte a csapatot, hogy elfogyott a pénzük. A játékosokat ugyanis pénz nélkül bocsátották utra s így önhibájukon kívül jutottak ebbe a kellemetlen helyzetbe.

Budapesten a labdarugó szövetség főtitvára igen előzékenyen fogadta a csapatot s az Imperiál szállóban helyezte el a játékosokat. Innen értesítették azután a beográdi alszövetséget s így elutaztak haza, miután az Imperiál szállóban a legkészségesebben beleegyeztek abba, hogy a csapat a számláját utólagosan egyenlíthesse ki.

A prágai kaland, meg az uti kellemetlenségek teljesen elkeserítették a játékosokat s mint hirtük, a szövetség székhelyét Zágrebből azonnal áttették Beográdba.

Nem szabad a sportba politikát keresni, Abból a körülményből kifolyólag, hogy a horvát játékosok nem mentek el a beográdi csapattal Prágába az ünnepi mérkőzésre, egyes sportkörök az eset fölött erős kritikát gyakorolnak. A jugoszláv válogatott csapat semmi esetre sem érdemelte meg azt a sajnos helyzetet, a melybe mások gondatlansága miatt jutott.

A csapatot prágai sport körök a legnagyobb dicsérettel halmozták el szép teljesítményeért. Viszont Prága egyik legnagyobb sportlapja azt írja, hogy a horvátok elvesztették viselkedésükkel a csehszlovákok szimpátiáját. A sport a népek közeledésének területe és ez hozta meg számára a népek millióinak tiszteletét az egész világon. Épen ezért sohasem lehet sikere annak, bárki legyen is az, aki politikát akar belekeverni a sport küzdelmeibe.

(A lapnak igaza van — elméletben — a gyakorlatban mást látunk! Minek a sportolónak vizum!) A mur-ska sobotai lányokat Mariborban „Gulyásmádel“-eknek nevezték. Amíg a népvizezők meg nem finomodnak a nép is durva marad.

Szerkesztői üzenetek.

G. J. Becses értesítését köszönöm. Tárca cikkét azonnal keresni fogom, lehet, hogy a nyomdában van.

K. F. Lapunk célja a prekmur-jei érdekek felkarolása. A felebaráti szeretet fejlesztése a nép között. A lap tehát főleg azoknak a gazdáknak, iparosoknak készül, akik hetenként egyszer egy-egy órát szentelhetnek

arra, hogy megtudják röviden mi folyik a világon. Igenis mindenki írjon a lapba, aki csak egy kicsikét tud magyarul. A közlemény közérdekű és jól érthető módon legyen írva. Szellemeskedésekre fellengősségekre még nincsen szükség. A pontos névalírási fontos, mert a közleményekért az író felelős. A közlemény ténnyel és a papirlapnak csak az egyik oldalára irassék. Csak írjanak magyarul, majd én kijavítok mindent. Most már csak tetszik tudni a lapnak célját?

KERESKEDELEM.

Áru:

M. SOBOTA, november 9.

100 kg.	Buza	Din.	255—
»	Rozs	»	240—
»	Zab	»	225—
»	Kukorica	»	325—
»	Köles	»	210—
»	Hajdina	»	225—
»	Széna	»	90—120
»	Bab cseres.	»	650—700
»	vegyes bab	»	450—
»	Krumpli	»	100—
»	Lenmag	»	370—380
»	Lóhermag	»	2200—2600

M. SOBOTA november 9.

1 kg.	III.	II.	I.	prima
Bika	7.—	8.—	8.50	8.75
Üsző	7.—	8.—	8.50	8.75
Tehén	3.—	4.—	5.—	6.—
Borju	—	—	—	12.—
Sertés	—	—	15.—	16.—
Zsir I-a	—	—	29.—	32.—
Vaj	—	—	—	85—45
Szalonna	—	—	25.—	28.—
Tojás 1 drb.	—	—	—	1.25

Pénz.

1 Dollár	=	Din.	56.70
1 Pengő Budapest	=	»	10.—
1 Schil. Bécs	=	»	7.99
1 Kor. Praga	=	»	1.67
1 Lira	=	»	2.46
Zürichben 100 Din	=	9.135	sfrk.

Usakovrstne sirove in svinjske kože

k u p u j e

po najvišji dnevni ceni

Franc Trautmann

Murska Sobota

Cerkvena ulica 191.

Rádiók

Rádióalkatrészek

Lámpák, Batteriák

Puch

Biciklik

Motorkerékpárok

jutányosan kaphatók

Nemecz János

vas és gépkereskedésben

Murska Sobota.

Megérkeztek legújabb

1929. évi

divatlapok

kaphatók: HAHN IZIDOR könyvkereskedésében
Murska Sobota.

Nyomatott „Prekmurska Tiskarna“ felelős I. Hahn M. Sobota.

Szerkesztésért és kiadásért felelős: Nemes Miklós ayug. áll. állatorvos